

№ 01-09 від 16 вересня 2020 року

Чортківському міському Голові Шматьку В. П.

Зауваження та пропозиції

до проекту Містобудівної документації «Генеральний план м. Чортків Тернопільської області» та Звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту державного планування

1. Проект ДДП недостатньо узгоджується з візією та цілями "Стратегічного плану розвитку Чортківської міської ради Тернопільської області на 2019-2026 роки" (Візія розвитку міста: "Чортків – це місто історично збереженої ідентичності та активної громади, комфортне для життя, туризму та бізнесу, це - місто, яке дбає про тебе", стратегічні цілі 3, 4: "Розвинуте місто, комфортне для інвесторів, туристів та мешканців міста через створення привабливого для бізнесу та туризму середовища", "Забезпечення комфортних, дружніх до довкілля умов проживання, роботи та відпочинку мешканців міста".

Одними з концептуальних недоліків Проекту ДДП можна вважати надмірне ущільнення забудови, концентрацію господарської активності та транспортних потоків у межах історичного ареалу міста, нераціональне розміщення виробничих та житлових територій. Прогнозованим наслідком цього стане зниження якості життя у місті, зниження його туристичної привабливості, подальша втрата цінності об'єктів історико-культурної та природної спадщини, а також критичне перевантаження центральної частини міста автомобільним транспортом.

У Звіті про СЕО недостатньо опрацьовані альтернативи більшості просторових рішень на їхній вплив на стан довкілля та громадського здоров'я.

2. Проект ДДП та Звіт про СЕО не містять пропозицій щодо створення місцевої схеми екологічної мережі м. Чорткова, її формування, розвитку, збереження та раціонального використання - як того вимагає ст. 11 Закону України "Про екологічну мережу України" та п. 8 "Порядку включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі", затвердженого Постановою КМУ від 16 грудня 2015 р. № 119.

Проектом не пропонуються перспективні об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ), режими їхньої охорони та збереження - у той час, як за розвитком ПЗФ місто Чортків все ще займає останні позиції серед міст обласного підпорядкування (площі заповідних територій міст-конкурентів: Бережани 2,23 тис. га; Кременець 0,45; Тернопіль 0,91; Чортків 0,15)

Зокрема, у Проекті ДДП не було враховано розробленого Національним лісотехнічним університетом України у 2011 році «Проекту комплексної зеленої зони міста Чорткова Тернопільської області», яка повинна була стати одним з головних елементів місцевої схеми екологічної мережі м. Чорткова. Наприклад, не знайшли втілення у Проекті ДДП пропозиції створення кількох парків: "Замковий", "Ягільницький" та ін. Натомість на ділянках, пропонуваніх до включення до комплексної зеленої зони, проектом ДДП пропонується переважно комерційна забудова.

Деякі пропозиції з розвитку зелених зон загального користування, представлені у Проекті ДДП, виглядають необґрунтованими. Наприклад, найбільша із пропонуваніх зелених рекреаційних зон, парк «Бердо» (вул. Бердо) площею 17,11 га об'єктивно не може виконувати рекреаційні функції парку вже через те, що розташована на стрімких схилах річкової долини

р. Серет крутизною від 30 до 70 градусів. У реальності це міський ліс, який виконує важливі екологічні функції: ґрунтозахисну, водоохоронну, кліматорегулюючу тощо.

Прогнозованим наслідком затвердження Проекту ДДП буде зниження екологічної та рекреаційної цінності територій, а також подальша фрагментація екосистем Серетського міжрегіонального екологічного коридору, збереження якого встановлено Регіональною схемою формування екологічної мережі Тернопільської області.

У Проекті ДДП також занижено потребу у зелених насадженнях загального користування - згідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п. 8.1.3, табл. 8.1) слід керуватися нормативом 9 м²/люд. – для лісостепової зони, у якій перебуває м. Чортків.

3. Проект ДДП (розділи "Електропостачання", "Газопостачання", "Теплопостачання", "Транспорт") недостатньо узгоджуються з «Планом дій сталого енергетичного розвитку і клімату м. Чортків на період до 2030 р.», яким визначено цілі значного збільшення частки відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) та альтернативних видів палива у енергобалансі міста, а також заходи з адаптації до зміни клімату. Як відомо також, Чортківським міським Головою було проголошено ціль переходу міста на 100% ВДЕ до 2050 року. Натомість Проектом не запропоновано сценаріїв динаміки використання традиційних джерел енергії на основі викопного палива та ВДЕ, але загалом передбачено збільшення споживання традиційного палива.

У відповідних розділах проекту ДДП не представлено оцінки ефективного вітрового потенціалу, інсоляції та ресурсів біопалива для розвитку генерації з ВДЕ. Відтак не передбачено системних рішень з просторового розміщення потужностей генерації енергії з відновлюваних джерел - окрім планів будівництва сонячної електростанції (СЕС) потужністю 10 МВт, яка не сама по собі не забезпечить вирішення поставлених завдань. Крім того, площа земельної ділянки, необхідної для розміщення станції такої потужності є досить великою, вона складатиме порядку 15 - 20 га, що в умовах просторового дефіциту для розвитку міста є суттєвим обмежуючим чинником. Висока цінність земель сільськогосподарського призначення в умовах Тернопільської області буде суттєво обмежувати розвиток великих наземних СЕС за межами населених пунктів.

4. Проектом недостатньо окреслено межі та умови функціонування цілісної виробничої зони, яка виглядає розсосередженою, що поглиблює багаторічну проблему недотримання у місті розмірів СЗЗ. Не враховано положення ДБН Б.2.2-12:2019 (п. 7.3.7) про те, що для розміщення індустріальних та інноваційних парків слід використовувати території, вільні від забудови, території існуючих підприємств та промислових районів, що втрачають своє виробниче значення (напр. територія виробничої зони В-1 - колишнього м'ясокомбінату та СТО, а також можливості використання території перспективної ОТГ, залізничних станцій Вигнанка та Біла Чортківська). Не враховано положення Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, п. 5.1 про те, що у селищах міського типу, малих і середніх містах у містобудівній документації слід формувати **одну** промислову зону багатофункціонального призначення.

5. У розділі "Санітарне очищення" подано опис умов утилізації ТПВ на сміттєзвалищі м. Теревовля, хоча у даний час експлуатується власне сміттєзвалище у м. Чорткові. Проект ДДП не містить концептуальних рішень з управління твердими побутовими відходами (ТПВ) та санітарного очищення на розрахунковий період, яка включала б зменшення обсягів утворення

ТПВ, їхнього роздільного збору, сортування, подрібнення, пресування, а також компостування біовідходів - у відповідності до положень Директиви 2008/98/ЄС, до якої у найближчій перспективі повинно бути адаптоване національне законодавство про управління відходами.

Проектом ДДП не розглядаються шляхи поетапного закриття та рекультивації території існуючого сміттєзвалища в умовах, коли воно продовжує експлуатуватися впродовж найближчих років. Варіанти облаштування рекреаційної зони та сільськогосподарського використання території існуючого сміттєзвалища, які згадуються у Проекті, видаються нелогічними.

У складі проекту відсутня схема санітарного очищення міста та Чортківської ОТГ, відсутні пропозиції щодо вибору ділянки для компостування біовідходів та проектування промислового підприємства з переробки ТПВ для обслуговування Чортківського адміністративного району у нових межах.

6. Проектом не подано конкретних пропозицій з розвитку інфраструктури громадського та велосипедного транспорту, як внутрішнього так і зовнішнього - зокрема з огляду на перспективи створення Чортківської ОТГ та Чортківського адміністративного району у нових межах (який включатиме території нинішніх Борщівського, Буцацького, Гусятинського, Заліщицького, Монастириського та частково Терехівського районів). Натомість необгрунтовано пропонується ліквідація ліній внутрішнього автобусного руху у місті по вул. Гранична Бічна, Сингаєвського та Бердо.

7. У розділі "Водопостачання" не згадано потребу завершення проекту облаштування найбільшого водозабору у системі централізованого водопостачання (інфільтраційний водозабір **на лівому** березі р. Серет на території с. Біла) - спорудження на ньому станції доочистки води. Впродовж кількох десятиліть на водозаборі, який використовує воду з річки, виконується лише часткова механічна очистка води. Водозабір не захищений від будь-яких варіантів погіршення якості річкової води.

8. Розділ "Каналізація". В умовах, коли значну частину території міста не каналізовано для потреб водовідведення, а існуючі системи каналізації перебувають у зношеному та аварійному стані, Проектом не пропонується створення локальних мереж водовідведення побутових стоків та локальних очисних споруд у відповідності до чинних ДБН.

Проектом передбачено спорудження локальних систем та очисних споруд дощових вод (розділ "Дощова каналізація"). Такі системи варто передбачити на більшій частині території міста, у першу чергу на ділянках, що зазнають підтоплення та водної ерозії, а також доповнити їх створенням резервуарів накопичення дощових вод для використання у господарських цілях.

Пропозиції:

1. ЕГО "Зелений Світ" пропонує розглянути пропозиції створення нових об'єктів природно-заповідного фонду на території міста:

* ботанічної пам'ятки природи місцевого значення "Ясени Чортківської офензиви" площею 0,20 га (10 дерев ясена звичайного (*Fraxinus excelsior*) віком більше 100 років, зростають у м. Чорткові суцільною лінійною алеєю вздовж дороги, що з'єднує вул. Ягільницьку та Володимира Великого на захід від церкви Святого Володимира. У одній алеї з ними знаходиться одне дерево дуба черешчатого (*Quercus robur L.*) того ж віку.

* ботанічної пам'ятки природи місцевого значення "Дуб Міцкевича" площею 0,012 га (найстаріше у Чорткові дерево виду Дуб черешчатий (*Quercus robur* L.) віком більше 100 років, що зростає по вул. С. Бандери, 54)

* гідрологічної пам'ятки природи місцевого значення "Бердецька криниця" (вул. Бердо).

2. Врахувати "Зауваження і пропозиції до проекту Генерального плану м.Чортків Тернопільської області зі звітом про стратегічну екологічну оцінку проекту Генплану" Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА (лист No 05/1357 від 04.09.2020)

3. У відповідності до ст. 21 п. 7 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" створити погоджувальну комісію;

* до складу комісії включити в якості одного з представників від громадськості Олега Борового, голову Колегії ЕГО «Зелений Світ»;

* до складу комісії включити в якості представника природоохоронного органу П'ятківського І. О., заступника Начальника Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА (за згодою).

З повагою,
Олег Боровий,
Голова колегії ЕГО "Зелений Світ"

